

Verantwoording Burgerschapskaarten – Bovenbouw (groep 7-8)

Schooljaar 2026/2027 - laatst gewijzigd 22-09-2026

19. Samen beslissen

Les	Onderwijsdoelen	Leerdoelen	Portfolio-opdracht
Inhoudsopgave			
1. Verantwoordelijkheid nemen	19A — De school stimuleert sociale en maatschappelijke competenties van leerlingen.	Ik kan uitleggen wat verantwoordelijkheid is. Ik kan uitleggen hoe ik verantwoordelijkheid kan nemen. Ik kan uitleggen waarom het belangrijk is om verantwoordelijkheid te nemen. Ik kan een takenlijst maken en mijn taak in de klas uitvoeren.	Maak een takenlijn!
2. Emoties delen	19A — De school stimuleert sociale en maatschappelijke competenties van leerlingen.	Ik kan mijn eigen gevoelens aangeven. Ik kan aan iemands gezicht zien hoe diegene zich voelt. Ik kan iemand in een moeilijke situatie een tip geven. Ik kan empathisch zijn naar mijn klasgenoten.	Emotie-bus maken!
3. Nepnieuws herkennen	19A — De school stimuleert sociale en maatschappelijke competenties van leerlingen.	Ik kan uitleggen wat nepnieuws is. Ik kan toelichten waarom mensen nepnieuws maken. Ik kan op vijf manieren controleren of nieuws betrouwbaar is. Ik kan een eigen nepnieuwsbericht maken.	Maak zelf nepnieuws!
4. Sociale media afspraken maken	19A — De school stimuleert sociale en maatschappelijke competenties van leerlingen.	Ik kan nadenken over mijn gedrag op social media. Ik weet hoe en waarom ik mijn sociale media accounts op privé zou zetten. Ik kan benoemen welke sociale media afspraken nuttig zijn. Ik kan sociale media afspraken maken en mij eraan houden.	Afspraken maken voor de klassenapp!
5. Nee leren zeggen	19A — De school stimuleert sociale en maatschappelijke competenties van leerlingen.	Ik kan groepsdruk herkennen. Ik kan situaties herkennen waarin ik mag opkomen voor mezelf. Ik kan uitleggen wat ik kan zeggen om op te komen voor mezelf. Ik kan op een goede manier nee zeggen.	Zeg eens nee!

Les	Onderwijsdoelen	Leerdoelen	Portfolio-opdracht
6. Jezelf goed voelen	19A — De school stimuleert sociale en maatschappelijke competenties van leerlingen.	Ik kan uitleggen dat kinderen soms ook last hebben van somberheid. Ik kan toelichten welke invloed sociale media hebben op mijn mentale gezondheid. Ik kan voorbeelden noemen van wat ik kan doen als ik me somber voel. Ik kan een feel good kalender maken voor mezelf.	Maak een feel good kalender!

20. Gelijkwaardig zijn

Les	Onderwijsdoelen	Leerdoelen	Portfolio-opdracht
Inhoudsopgave			
1. Kinderrechten verkennen	20A — De leerling redeneert over het belang van basiswaarden van de democratische rechtsstaat.	Ik kan vertellen wat mensen- en kinderrechten zijn. Ik kan uitleggen waarom mensen- en kinderrechten belangrijk zijn. Ik kan vertellen wie de kindermiddelen is. Ik kan een lapbook maken over kinderrechten die belangrijk zijn op school.	Maak een lapbook over een kinderrecht!
2. Klassenregels opstellen	20A — De leerling redeneert over het belang van basiswaarden van de democratische rechtsstaat.	Ik kan uitleggen wat democratie is. Ik kan uitleggen waarom de Grondwet in Nederland belangrijk is. Ik kan uitleggen waarom klassenregels belangrijk zijn. Ik kan samen met de klas de klassenregels opstellen.	Klassenregels maken!
3. Democratie oefenen	20A — De leerling redeneert over het belang van basiswaarden van de democratische rechtsstaat.	Ik kan uitleggen wat vrijheid, gelijkwaardigheid en saamhorigheid betekenen en hoe de Grondwet hierbij helpt. Ik kan uitleggen waarom vrijheid, gelijkwaardigheid en saamhorigheid belangrijke basiswaarden zijn voor een democratie. Ik kan benoemen waarom afspraken uit de Grondwet soms botsen in een democratische maatschappij. Ik kan een vrijheidsketting maken om vrijheid, gelijkwaardigheid en saamhorigheid uit te beelden.	Maak een vrijheidsketting!

Les	Onderwijsdoelen	Leerdoelen	Portfolio-opdracht
4. Conflicten oplossen	20A — De leerling redeneert over het belang van basiswaarden van de democratische rechtsstaat.	Ik kan uitleggen hoe ruzies ontstaan. Ik kan oefenen om de ander beter te begrijpen. Ik kan een ruzie oplossen. Ik kan een Elfje maken over ruzie.	Maak een Elfje!
5. Vooroordelen onderzoeken	20B — De leerling verkent hoe die kan omgaan met diversiteit in de samenleving.	Ik kan vooroordelen en stereotyperingen herkennen. Ik kan uitleggen hoe vooroordelen kunnen leiden tot discriminatie. Ik kan nadenken over mijn eventuele eigen vooroordelen. Ik durf mijn eigen vooroordelen toe te geven.	Over de streep!
6. Jezelf zijn	20B — De leerling verkent hoe die kan omgaan met diversiteit in de samenleving.	Ik kan uitleggen wat genderneutraal opvoeden is. Ik kan toelichten dat iedereen zichzelf mag zijn. Ik kan uitleggen waar de LHBTI+-gemeenschap voor staat. Ik kan laten zien wie ik ben.	Hoe wil jij eruit zien? Maak jouw ideale zelfportret
7. Pesten stoppen	20B — De leerling verkent hoe die kan omgaan met diversiteit in de samenleving.	Ik kan herkennen wanneer plagen pesten wordt. Ik ben me bewust van de gevolgen van pesten. Ik weet wat ik kan doen als er gepest wordt in mijn klas. Ik kan een situatie met betrekking tot pesten uitbeelden in een toneelstuk.	Speel een toneelstuk!
8. Waarden vergelijken	20B — De leerling verkent hoe die kan omgaan met diversiteit in de samenleving.	Ik kan mijn eigen waarden benoemen. Ik kan vertellen welke waarden passen bij de Nederlandse cultuur. Ik kan uitleggen waarom er in andere culturen andere waarden zijn. Ik kan een cultuur onderzoeken en presenteren met een muurkrant.	Maak een muurkrant!
9. Paarse vrijdag vieren	20B — De leerling verkent hoe die kan omgaan met diversiteit in de samenleving.	Ik kan toelichten dat iedereen anders is. Ik kan omschrijven wat Paarse Vrijdag is. Ik kan iedereen respecteren hoe die is. Ik kan respectvol reageren op iemand die anders dan ik.	Kom uit de kast!

21. Anderen helpen

Les	Onderwijsdoelen	Leerdoelen	Portfolio-opdracht
Inhoudsopgave			
1. Leren argumenteren	21A — De leerling verkent mogelijkheden om democratisch te handelen.	Ik kan het verschil tussen feiten en meningen uitleggen. Ik kan uitleggen waarom verschillende perspectieven belangrijk zijn. Ik kan compromissen sluiten. Ik kan in een debat respectvol naar andere meningen luisteren.	Voer een debat!
2. Sorry zeggen	21A — De leerling verkent mogelijkheden om democratisch te handelen.	Ik kan uitleggen waarom sorry zeggen soms nodig is. Ik kan uitleggen hoe je op een handige manier sorry zegt. Ik kan zelf op een gepaste manier sorry zeggen. Ik kan sorry zeggen met een tekening of brief.	Sorry zeggen!
3. Verkiezingen organiseren	21A — De leerling verkent mogelijkheden om democratisch te handelen.	Ik kan uitleggen wat verkiezingen zijn. Ik kan verwoorden hoe je invloed kunt hebben op de politiek als je 18 jaar bent en mag stemmen. Ik kan voorbeelden geven dat verkiezingen democratisch zijn. Ik kan verkiezingen in de klas organiseren.	Organiseer verkiezingen in de klas!
4. Prinsjesdag begrijpen	21A — De leerling verkent mogelijkheden om democratisch te handelen.	Ik kan vertellen wat er gebeurt met Prinsjesdag. Ik kan uitleggen waarom Nederland een begroting heeft. Ik kan uitleggen wat de politiek voor ons regelt. Ik kan mijn eigen troonrede schrijven en voordragen.	Schrijf je eigen troonrede!
5. Je steentje bijdragen	21B — De leerling verkent mogelijkheden om bij te dragen aan de samenleving.	Ik kan uitleggen dat mensen soms hulp nodig hebben. Ik kan uitleggen dat er ongelijkheid is in de maatschappij. Ik kan voorbeelden geven van hoe mensen elkaar kunnen helpen en welke organisaties daarbij helpen. Ik kan een presentatie maken over een vrijwilligersorganisatie.	Maak een presentatie over een vrijwilligersorganisatie!

Les	Onderwijsdoelen	Leerdoelen	Portfolio-opdracht
6. Milieubewust leven	21B — De leerling verkent mogelijkheden om bij te dragen aan de samenleving.	Ik kan voorbeelden geven van milieubewust leven. Ik kan mijn afval scheiden. Ik kan mijn spullen recyclen. Ik kan een kaartspel maken over afval scheiden.	Maak een kaartspel over afval scheiden!
7. Maatschappelijke problemen onderzoeken	21B — De leerling verkent mogelijkheden om bij te dragen aan de samenleving.	Ik kan uitleggen wat een maatschappelijk probleem is. Ik kan voorbeelden noemen van maatschappelijke problemen. Ik kan een eigen mening vormen over een maatschappelijk probleem. Ik kan een oplossing bedenken voor een maatschappelijk probleem.	Op zoek naar maatschappelijk problemen!